

به نام حق تعالی

طرح درس گفتار "روش تحقیق نظری و عملی [مهارت‌ها و آداب پژوهشی آموزشی]"

شیعه‌شناسی گرایش جامعه‌شناسی نیمسال دوم ۱۴۰۰-۱۳۹۹

از محقق تا مقلد فرق‌هاست....
www.makhavan.ir makhavan77@gmail.com

مدرس: **مهدی اخوان**

جلسه نخست: مفهوم‌شناسی تحقیق، تتبع، اهمیت روش مندی در پژوهش (گفتار در روش!)، انواع مهارت‌های علمی پژوهشی، رشته‌شناسی و علم‌شناسی

جلسه دوم: مراحل کلی یک پژوهش (طراحی / اجراء/نگارش/گزارش) انواع پژوهش‌های دانشگاهی (به اعتبار حجم و...) و مهمترین جلوه آن (مقاله)

جلسه سوم: انواع مقاله (روزنامه‌ای، مجلات، همایش، دائرةالمعارفی/دانشنامه) گونه‌های پایان‌نامه به لحاظ محتوا (تاریخی، تحلیلی، مقایسه‌ای، انتقادی...) و

ویژگی‌های آنها، ویژگی‌های پژوهشگر مطلوب، شم و روحیه و "حال" پژوهشی چیست؟

جلسه چهارم: انواع پژوهش: کمی، کیفی،

جلسه پنجم: موضوع‌گزینی پژوهش و ملاک‌های موضوع خوب / راهنما و مشاور (در پایان‌نامه و طرح پژوهشی)، انتخاب روش تحقیق، بیان ضرورت و

پیشینه پژوهش، طرح‌نامه (پروپوزال)، عنوان مطلوب برای پژوهش چه مختصات دارد؟

جلسه ششم: ترسیم ساختمان و طرح کلی پژوهش (از کجا به کجا؟/مسئله/سؤال/فرضیه/مدعا/..) آنچه ساختار پژوهش را تعیین می‌کند، سؤال‌های مطلوب؟

جلسه هفتم: گردآوری منابع، منبع‌شناسی و مهمترین منابع اطلاعاتی (کتابخانه‌های بزرگ شیعه‌شناسی ایران و جهان/سایت‌های شیعه‌شناسی، چگونه منابع را

ببایم و آنها را مرتب کنیم و از آنها استفاده کنیم؟/دسترسی به افراد و سازمان‌ها و نهادها و نمونه‌گیری، مصاحبه، روایت، مشاهده و قوم‌نگاری و فرقه‌نگاری

جلسه هشتم: جمع‌آوری داده‌ها، روش مطالعه و آداب کتابخوانی/ و بطور خاص در پژوهش/ (چه کتابی بخوانیم؟ عوامل تمرکز در مطالعه، تکنیک‌های افزایش

مهارت کتابخوانی، سطوح خواندن، شرایط مطالعه و آفات و آسیب‌ها و موانع مطالعه/سارقان زمان/یادداشت‌برداری، تندخوانی، پرخوانی و سوء هاضمه ذهنی

داده‌های بصری: عکس، فیلم و اسناد و نسخه‌های خطی، اینترنت و ..

جلسه نهم: تجزیه و تحلیل و مستندسازی داده‌ها، کدگذاری و مقوله‌بندی

جلسه دهم: ارزیابی داده‌ها

جلسه یازدهم: پردازش و نگارش، اقسام پاراگراف از جهت مضمون و ملاحظات پاراگراف‌نویسی، تکنیک‌های فنی و تحلیلی کردن مقاله (بار برهان بر دوش

کیست؟ مدعا چیست و مسئله کدام است؟) نقل قول،

جلسه دوازدهم: ویرایش و بازبینی نهایی، چکیده نهایی، روش‌های چاق (قبض) و لاغر (بسط) کردن

جلسه سیزدهم: خطاهای رایج در پژوهش‌ها/داوران مقاله/پژوهش چه ملاحظاتی را در نقد می‌آورند؟ (مهمترین ایرادات صوری و ساختاری)

جلسه چهاردهم: اخلاق پژوهش و نقد

جلسه پانزدهم: سخنرانی علمی، انواع سخنرانی (معرفی و نقد کتاب، نقد و مناظره، تک‌گویی و..)

جلسه شانزدهم: روزنامه‌نگاری علمی، آداب روزنامه‌نگاری بطور عام، آیا شیعه‌پژوهی در ساحت رسانه منحرف می‌شود؟